

 LIETUVOS GELEŽINKELIAI	AB „Lietuvos geležinkeliai“ Verslo atsparumas
Pranešimų apie pažeidimus politika	Nr. P/FN13/LTG/8 Versija (01)

PATVIRTINTA
AB „Lietuvos geležinkeliai“ valdybos
2024 m. rugsėjo 17 d. sprendimu
Nr. SPR-VL(LTG)-34/2024

PRANEŠIMŲ APIE PAŽEIDIMUS POLITIKA

Turiny

1. Įvadas.....	3
2. Sąvokos	3
3. Bendrosios nuostatos	4
4. Veiklos principai ir taikomos apsaugos priemonės.....	4
5. Veiklos modelis	5
6. Baigiamosios nuostatos.....	7

1. Įvadas

- 1.1. Pranešimų apie pažeidimus politika (toliau – Politika) nustato vieningą LTG įmonių grupėje veikiančių pranešimų apie pažeidimus kanalų valdymo modelį, principus ir atsakomybes. LTG įmonių grupėje laikomasi atsakingos elgsenos nuostatų pagal Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) patvirtintas Gaires daugiašalėms įmonėms¹.
- 1.2. Politika parengta vadovaujantis Europos Sąjungos ir nacionaliniais teisės aktais.
- 1.3. Politikos įgyvendinimas ir taikymas apibrėžiamas detalizuojančiuose vidaus teisės aktuose.
- 1.4. LTG įmonių grupės vidaus dokumentai, susiję su Pranešimų apie pažeidimus kanalų valdymu, neturi prieštarauti Politikos nuostatomis ir, esant poreikiui, turi būti atnaujinti vadovaujantis šia Politika.
- 1.5. LTG įmonių grupės darbuotojai atlikdami pareigas ir vykdydami jiems pavestas užduotis privalo elgtis sąžiningai ir atsakingai, savo veikloje vadovautis valstybės, kurios teritorijoje vykdo veiklą, teisės aktais bei LTG ar LTG įmonių grupės įmonės patvirtintų vidinių teisės aktų², nuostatomis.
- 1.6. Politika taikoma visiems LTG įmonių grupės darbuotojams, taip pat ir stažuotojams bei praktiką atliekantiems ar kitomis teisinėmis formomis LTG įmonių grupėje paslaugas teikiantiems asmenims. Politikos nuostatų skatinami laikytis ir LTG įmonių grupės veiklos partneriai.
- 1.7. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo funkcijas vykdančios LTG įmonių grupės įmonės atžvilgiu šios Politikos nuostatos galioja ir taikomos tiek, kiek tai neprieštarauja teisės aktais reglamentuojamiems viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo valdymo nešališkumo, finansinio skaidrumo, viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo bei užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą apskaičiavimo ir mokėjimo reikalavimams.

2. Sąvokos

- 2.1. Šioje Politikoje vartojamos toliau pateiktos sąvokos ir santrumpos.

Sąvoka / Santrumpa	Apibrėžimas / Paaiškinimas
AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupė (LTG įmonių grupė)	Įmonių grupė, kurią sudaro LTG ir jos tiesiogiai bei netiesiogiai kontroliuojami juridiniai asmenys
Atsakingas subjektas	LTG darbuotojas (-ai), kuris (-ie) administruoja vidinį informacijos apie pažeidimus teikimo kanalą (-us), nagrinėja juo gautą informaciją galimus apie pažeidimus, užtikrina asmens, pateikusio informaciją apie galimus pažeidimus, konfidencialumą, išskyrus įstatymuose nustatytus atvejus
Funkcija	Aukščiausio lygio LTG įmonių grupės veikla (pagrindinės funkcijos, korporatyvinės funkcijos ir vidaus auditas)
LTG	AB „Lietuvos geležinkeliai“
Kompetentinga institucija	Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra pagal Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymą arba kita valstybės institucija, įstaiga, kuriai suteikta teisės priimti, nagrinėti ir tirti skundus, pranešimus, pareiškimus dėl galimai padaryto teisės pažeidimo
Kompetentingas subjektas	LTG generalinio direktoriaus įsakymu/sprendimu paskirtas (-i) LTG darbuotojas (-ai), kuris (-ie) administruoja vidinį informacijos apie pažeidimus teikimo kanalą (-us), nagrinėja

¹ OECD Guidelines for Multinational Enterprises.

² Atsparumo korupcijai politika, Interesų konfliktų prevencijos ir valdymo politika, Darbuotojų etikos kodeksas, Dovanų priėmimo ir teikimo metodika, Darbo LTG įmonių grupėje principai ir kitų vidiniai teisės aktai.

Sąvoka / Santrumpa	Apibrėžimas / Paaiškinimas
	juo gautą informaciją apie galimus pažeidimus, užtikrina asmens, pateikusio informaciją apie galimus pažeidimus, konfidencialumą, išskyrus įstatymuose nustatytus atvejus
Pažeidimas	LTG įmonių grupėje galimai rengiama, daroma ar padaryta nusikalstama veika, administracinis nusižengimas ar darbo pareigų pažeidimas, turto grobstymo ir gadinimo, priešgaisrinės saugos, eismo saugos, darbuotojų saugos, asmens duomenų apsaugos, objektų apsaugos, civilinės saugos, aplinkos apsaugos srityje, taip pat privalomų profesinės etikos normų, smurto, priekabiavimo, lygių galimybių ir kt. pažeidimas, kitų vidinių teisės aktų nuostatų pažeidimas, mėginimas nuslėpti minėtą pažeidimą ar kitas grėsmę viešajam interesui keliantis arba jį pažeidžiantis teisės pažeidimas, apie kurį informaciją apie pažeidimą pateikiantis asmuo sužino iš savo turimų ar turėtų tarnybos, darbo ar sutartinių (konsultavimo, rangos, subrangos, stažuotės, praktikos, savanoriškos veiklos ir pan.) santykių su šia įstaiga arba įdarbinimo ar kitų ikisutartinių santykių metu
Pranešėjas	Informaciją apie galimą pažeidimą teikiantis asmuo
Pranešimų apie pažeidimus kanalas	LTG įmonių grupės vidiniame ir išoriniame tinklapiuose įdiegtas funkcionalumas (platforma), skirtas pranešimui apie Pažeidimą pateikti
Veiklos partneris	Fizinis ar juridinis asmuo, su kuriuo LTG įmonių grupė palaiko sutartinius santykius ar kitaip bendradarbiaujantis su LTG įmonių grupe
Veiklos vienetas	AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupei priklausanti įmonė, išskyrus LTG

3. Bendrosios nuostatos

- 3.1. Politikos paskirtis – LTG įmonių grupėje nustatyti principus, kurie sudarys sąlygas paskatinti visuomenę ir LTG įmonių grupės darbuotojus pranešti apie bet kokį galimai padarytą pažeidimą LTG įmonių grupėje, siekiant didinti visuomenės pasitikėjimą LTG įmonių grupe, ugdyti darbuotojų sąmoningumą ir apsaugoti LTG įmonių grupės vertybes bei išteklius.
- 3.2. Politikos tikslas – parengti pranešimų apie galimus pažeidimus sistemą, kuri padėtų ugdyti sąžiningumo kultūrą LTG įmonių grupėje ir didinti visuomenės pasitikėjimą LTG įmonių grupe, sukuriant prieinamą pranešimų kanalų sistemą, skatinant visus darbuotojus ir visuomenę savalaikiai pranešti apie galimus pažeidimus, išlaikant Pranešėjo konfidencialumą ir užtikrinant draudimą imtis atsakomųjų veiksmų prieš Pranešėją.
- 3.3. LTG įmonių grupės darbuotojai, manantys, kad buvo pažeisti teisės aktų reikalavimai, apie tai, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, privalo informuoti atsakingus subjektus arba Kompetentingą instituciją.

4. Veiklos principai ir taikomos apsaugos priemonės

4.1. Veiklos principai:

- 4.1.1. **Nulinės tolerancijos taikyti atsakomąsias priemones principas** – draudžia imtis bet kokio pobūdžio atsakomųjų priemonių prieš asmenį, pranešusį apie galimą pažeidimą (pvz. laikinai nušalinti jį nuo pareigų; atleisti iš darbo; sustabdyti perkėlimą į aukštesnes pareigas; perkelti į žemesnes pareigas ar kitą darbo vietą ir kt.).
- 4.1.2. **Anonimiškumo principas** – sudaroma galimybė pranešti anonimiškai, nepateikiant asmens, pateikusio pranešimą, asmens duomenų (išskyrus teisės aktuose numatytas išimtis).

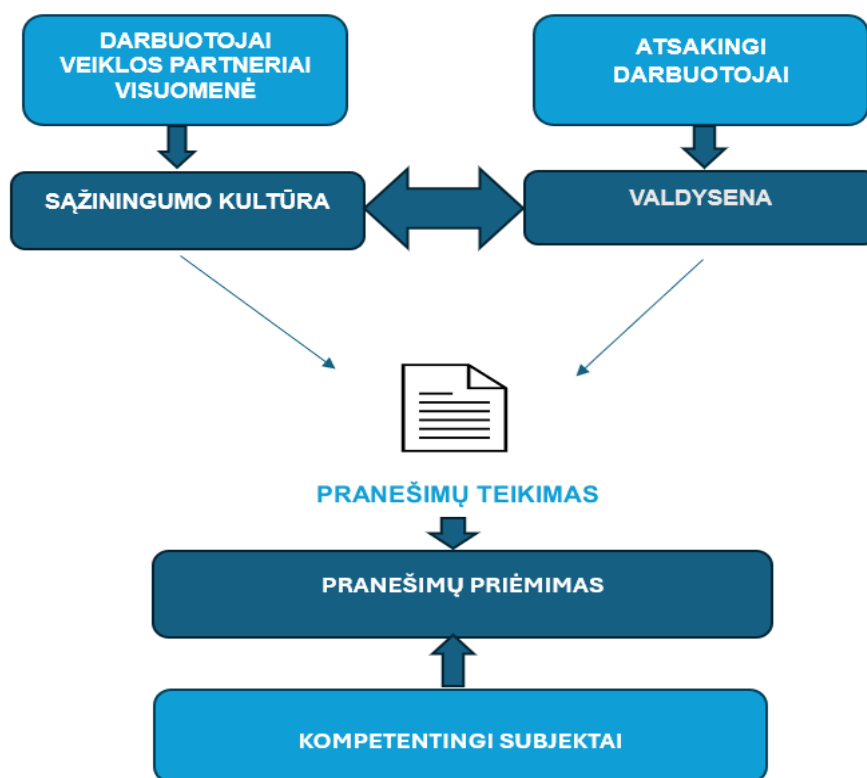
- 4.1.3. **Konfidencialumo principas** – užtikrinamas asmens pranešusio apie galimai padarytą pažeidimą duomenų neatskleidimas tretiesiems asmenims.
- 4.1.4. **Skatinimo pranešti apie netinkamą elgesį principas** – tai viena iš galimybių visuomenei ir darbuotojams pranešti apie galimus pažeidimus, taip pat laikytis LTG įmonių grupės vertybių ir tausoti išteklius.
- 4.1.5. **Skaidrumo principas** – aiškiai reglamentuota pranešimo teikimo ir nagrinėjimo tvarka, duomenys apie gautus pranešimus ir jų nagrinėjimo rezultatus skelbiami tinklapyje www.ltq.lt.
- 4.2. **Pagrindinės Pranešėjo apsaugos priemonės:**
- 4.2.1. **Užtikrinamas saugus pranešimų apie pažeidimus kanalas.** Jo duomenys skelbiami tinklapyje www.ltq.lt. Teisė susipažinti su pateikta informacija suteikiama tik kompetentingiems subjektams.
- 4.2.2. **Konfidencialumo užtikrinimas** – kompetentingas subjektas užtikrina informaciją apie galimą pažeidimą pateikusio asmens konfidencialumą tiek, kiek tai objektyviai įmanoma, atsižvelgiant į pateiktus duomenis ir jų ryšį su informaciją apie galimą pažeidimą pateikiančiu asmeniu, nepaisant tokios informacijos nagrinėjimo rezultatu. Kompetentingas subjektas neteikia informacijos apie galimą pažeidimą pateikusio asmens duomenų tretiesiems asmenims, išskyrus teisės aktų nustatytus atvejus³.
- 4.2.3. **Draudimas daryti neigiamą poveikį** – informaciją apie galimą pažeidimą pateikusio asmens ir informaciją apie galimą pažeidimą pateikusio asmens šeimos narių, giminaičių, kolegų, dirbančių LTG įmonių grupėje, atžvilgiu dėl tokios informacijos pateikimo nuo šios informacijos pateikimo dienos draudžiama imtis, grasinti imtis ir bandyti imtis neigiamo poveikio priemonių⁴.
- 4.2.4. **Teisė gauti išsamią, nešališką informaciją ir nemokamas konsultacijas dėl informacijos apie pažeidimus teikimo procedūrų ir teisių gynimo priemonių suteikimo** – informaciją apie galimą pažeidimą pateikęs asmuo turi teisę raštu ir (ar) žodžiu gauti informaciją bei konsultacijas dėl informacijos apie pažeidimus teikimo procedūrų ir informaciją apie pažeidimą pateikusių asmenų apsaugos, skatinimo ir pagalbos jiems priemonių suteikimo, kurias pagal kompetenciją teikia kompetentingas subjektas.
- 4.3. Gauti pranešimai nagrinėjami LTG patvirtintų vidinių teisės aktų nustatyta tvarka.

5. Veiklos modelis

- 5.1. Pranešimų apie galimus pažeidimus LTG įmonių grupėje veikimo modelis apima kultūros puoselėjimą, veiklos principus, valdyseną (vidinį reglamentavimą) ir darbuotojų, veiklos partnerių, visuomenės pranešimų pateikimą bei nagrinėjimą (žr. 1 pav.).

³ Reikalavimas užtikrinti konfidencialumą netaikomas, kai informaciją apie pažeidimą pateikęs asmuo pateikia žinomai melagingą informaciją arba kai to jis paprašo raštu tiek informacijos pateikimo metu, tiek vėliau. Informaciją apie pažeidimą pateikusio asmens, ar susijusio su pažeidimu asmens duomenys, leidžiantys nustatyti jų tapatybę, gali būti pateikti tik tam asmeniui arba institucijai, kurie nagrinėja informaciją apie pažeidimą. Prieš pateikdamas konfidencialius duomenis, kompetentingas subjektas raštu praneša informaciją apie pažeidimą pateikiančiam asmeniui ar pranešėjui apie duomenų pateikimą nuroydamas konfidencialių duomenų pateikimo priežastį.

⁴ Tai yra laikinai nušalinti jį nuo pareigų, atleisti jį iš darbo, stabdyti perkėlimą į aukštesnes pareigas, perkelti į žemesnes pareigas ar kitą darbo vietą, nepakeisti terminuotos darbo sutarties į neterminuotą darbo sutartį, kai darbuotojas turi teisėtą lūkesčių, kad jam bus pasiūlytas nuolatinis darbas, nepratęsti terminuotos darbo sutarties arba terminuotą darbo sutartį nutraukti ankščiau laiko, bauginti, imtis prievartos, priekabauti, apriboti galimybę dalyvauti ankščiau įprastoje formalioje ar neformalioje veikloje ar pašalinti iš jos, diskriminuoti, grasinti susidoroti, apriboti karjeros galimybes, sustabdyti mokymus, sumažinti darbo užmokestį, nepagrįstai pakeisti darbo laiką arba nepagrįstai pavesti papildomas užduotis ar perduoti jas atlikti kitiems asmenims, kelti abejones dėl kompetencijos, neigiamai vertinti veiklos rezultatus arba teikti neigiamą atsiliepimą apie darbuotoją, perduoti tretiesiems asmenims neigiamą informaciją apie jį, dėl kurios ateityje gali nerasti darbo tame sektoriuje ar pramonės šakoje, panaikinti teisę dirbti su valstybės ir tarnybos paslaptį sudarančia informacija, skirti ar taikyti bet kokias drausmines nuobaudas ar kitas sankcijas (įskaitant finansines sankcijas), daryti žalą (įskaitant žalą asmens reputacijai, ypač socialiniuose tinkluose), daryti finansinius nuostolius (įskaitant verslo ir pajamų praradimą), nutraukti prekių tiekimo ar paslaugų teikimo sutartį ankščiau laiko, panaikinti licencijas ar leidimo galiojimą, siųsti pas psichiatrus ar kitos srities gydytojus, taikyti bet kokias kitas neigiamo poveikio priemones.

1 pav. Pranešimų apie pažeidimus veikimo modelis

5.2. LTG įmonių grupėje nagrinėjami šių tipų pranešimai:

5.2.1. I tipo pranešimai:

- pranešimai apie galimus pažeidimus pagal Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymą;
- pranešimai apie korupcinio pobūdžio pažeidimus (kyšininkavimo, sukčiavimo, turto pasisavinimo, turto iššvaistymo ir kt. korupcinio pobūdžio atvejai);
- pranešimai apie galimą smurtą ar priekabiavimą, įskaitant psichologinį smurtą ir smurtą ar priekabiavimą dėl lyties, diskriminacinio pobūdžio veiksmus ar garbės ir orumo pažeidimus kitų darbuotojų ar suinteresuotų šalių atžvilgiu (pvz., visuomenės, klientų, tiekėjų, verslo partnerių ar kt.).

5.2.2. II tipo pranešimai – pranešimai apie galimus saugos pažeidimus:

- asmens duomenų apsaugos pažeidimai;
- darbuotojų saugos pažeidimai;
- eismo saugos pažeidimai;
- aplinkos apsaugos pažeidimai;
- civilinės saugos pažeidimai;
- priešgaisrinės saugos pažeidimai;
- objektų apsaugos pažeidimai;
- turto grobstymas ir gadinimas.

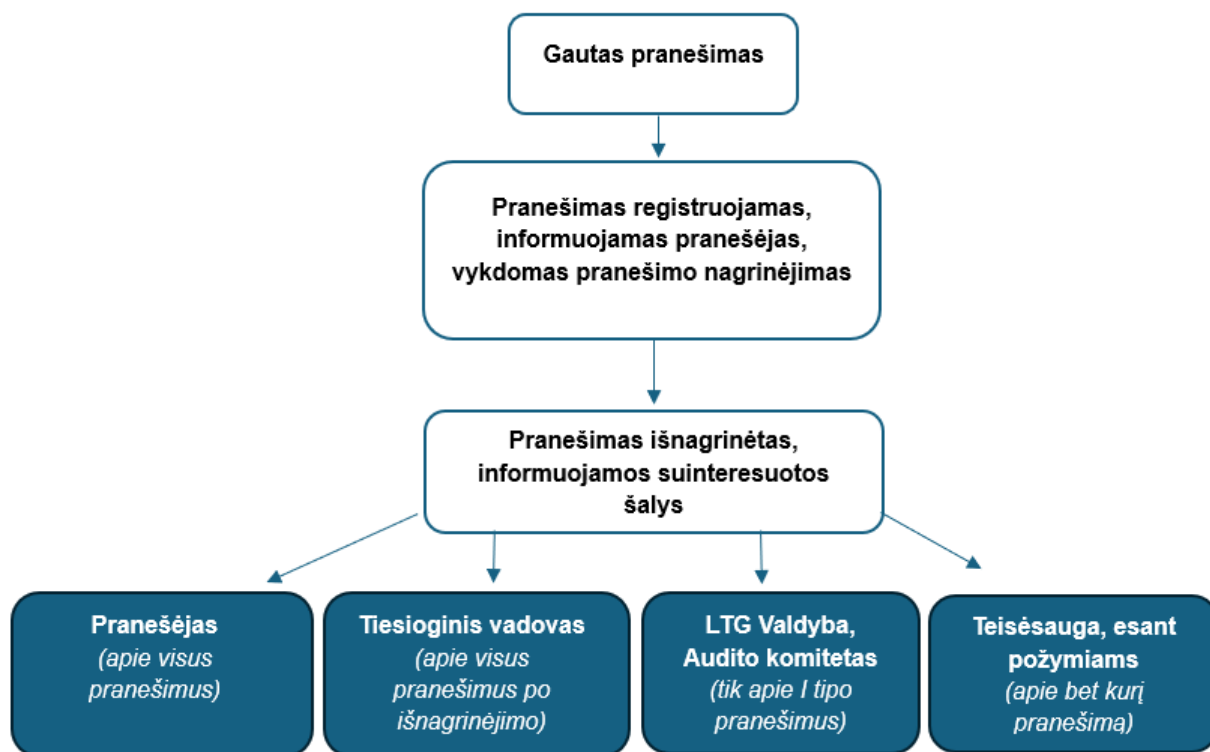
5.2.3. III tipo pranešimai – kiti pažeidimai, kurie susiję su darbuotojų neteisėtu elgesiu.

5.3. LTG įmonių grupėje pranešimai gali būti teikiami įvairiais būdais: paštu adresu Pelesos g. 10, Vilnius, pažymint „KOMPETENTINGAM SUBJEKTUI ASMENIŠKAI“; tam skirtu www.ltq.lt ir Mano LTG paskelbtu elektroniniu paštu, įdiegtu pranešimų apie pažeidimus kanalu; žodžiu kompetentingam subjektui.

5.4. Pranešimų apie pažeidimus kanalu gauti pranešimai apskaitomi pranešimų išorinėje platformoje.

5.5. Pranešimų nagrinėjimą, vadovaujantis vidaus teisės aktų nustatyta tvarka, vykdo kompetentingi subjektai.

5.6. Pranešimų nagrinėjimo schema pateikiama žemiau (žr. 2 pav.).

2 pav. Pranešimų nagrinėjimo schema

- 5.7. Apie visų tipų pranešimų tyrimo rezultatus, laikantis asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų nuostatų, informuojamas pranešėjas, tiesioginis vadovas ir teisėsauga, jeigu nustatomi galimi nusikalstamos veikos ar administracinio nusižengimo požymiai. Apie I tipo pranešimų apibendrintus faktus papildomai informuojama LTG Valdyba ir LTG Audito komitetas. Reguliariai pateikiama informacija LTG Audito komitetui apie kanalu gautus pranešimus ir jų nagrinėjimo rezultatus.
- 5.8. LTG įmonių grupėje periodiškai komunikuojama apie galimybę pranešti apie pažeidimus. LTG grupės darbuotojai periodiškai informuojami apie gautus pranešimus, jų nagrinėjimo ir tyrimo rezultatus, laikantis 4.1 punkte numatytų principų.
- 5.9. Pranešėjui suteikiama teisė pranešti apie galimą pažeidimą, įskaitant ir anonimiškai (išskyrus pranešimus, teikiamus pagal Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymą). Anoniminiai pranešimai nagrinėjami bendra tvarka, išskyrus pranešimus, gautus apie Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatyme numatytus pažeidimus, ir pranešimus, kuriuose pateikta akivaizdžiai melaginga informacija.
- 5.10. LTG įmonių grupės atskirų funkcijų atsakingi darbuotojai vidinį tyrimą atlikusiam subjektui teikia grįžtamąjį ryšį apie jiems pateiktų rekomendacijų įgyvendinimą.
- 5.11. Jei informacija apie galimą pažeidimą yra susijusi su kompetentingu subjektu arba jo tiesioginiu vadovu arba to vadovo tiesioginiu vadovu, ji perduodama LTG generaliniam direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui, tyrimą atlieka LTG Vidaus auditas. Jei informacija apie galimą pažeidimą yra susijusi su LTG generaliniu direktoriumi, LTG valdybos pirmininku ir/ar valdybos nariais, ji perduodama nagrinėti kompetentingai institucijai. Jei informacija apie pažeidimą yra susijusi su LTG Veiklos vieneto generaliniu direktoriumi, LTG Veiklos vieneto valdybos pirmininku ir/ar valdybos nariais ji perduodama nagrinėti LTG Vidaus auditui.
- 5.12. LTG įmonių grupės darbuotojai pranešimą apie galimą I tipo Pažeidimą gali pateikti tiesiogiai LTG Audito komitetui, kuris perduoda informaciją LTG Vidaus auditui. Konsultuodamasis su Audito komitetu, LTG Vidaus auditas, įvertinęs gauto pranešimo pobūdį, priima sprendimą dėl Pranešimo nagrinėjimo pagal kompetenciją.

6. Baigiamosios nuostatos

- 6.1. Politiką ir jos pakeitimus tvirtina LTG valdyba.

- 6.2. Už politikos įgyvendinimą atsakingas LTG Verslo atsparumo direktorius.
 - 6.3. Politikos peržiūrėjimą, atnaujinimą inicijuoja ir koordinuoja LTG Verslo saugumo funkcija.
 - 6.4. Politika peržiūrima ne rečiau kaip kartą per dvejus metus arba pasikeitus Europos Sąjungos, Lietuvos Respublikos teisės aktams.
 - 6.5. Politika taikoma tiek, kiek neprieštaruja Lietuvos Respublikos įstatymams ir (ar) kitiems galiojantiems teisės aktams.
 - 6.6. Su pranešimo tyrimu susijusių asmenų asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis asmens duomenų apsaugą reglamentuojančiais Europos Sąjungos, Lietuvos Respublikos bei LTG vidiniais teisės aktais.
-